

Een nieuwe Tellervo-vorm van Boeroe (Lepidoptera)

door

J. H. JURRIAANSE en G. VOLBEDA.

In een zending vlinders van Boeroe bevinden zich een aantal *Tellervo*'s, die afwijken van de vormen die wij in de ons bekende literatuur beschreven vinden en wij zullen daarom trachten een vergelijking te maken tuschen de *Tellervo*-vormen van Boeroe, Ceram en Ambon.

Een eigenaardige moeilijkheid deed zich voor, toen het er op aan kwam vast te stellen onder welke soort de dieren moesten worden gerangschikt.

FRUHSTORFER neemt aan dat alle vormen onder slechts één soortnaam kunnen worden ondergebracht en hij noemt ze dus allen *Zoilus* F. (Zie Seitz IX, p. 272—273, uitgave 13, 2, 1911). Andere onderzoekers daarentegen splitsen het geslacht in twee soorten, namelijk *Zoilus* F. en *Assarica* CR.

JOICEY & TALBOT b.v. geven in de Transactions of the Entom. Soc. 1916, p. 70 en 71, een korte beschouwing over dit onderwerp, doch eindigen die met de opmerking dat „wanneer *Tellervo* uit twee soorten bestaat, een goede omschrijving daarvan nog steeds moet worden gegeven”.

ROTHSCHILD onderscheidt eveneens twee soorten. In zijn beschrijving der Macrolepidoptera verzameld door de British Ornithologist's Union and Wollastons Expeditions in the Snow-Mountains of Southern Dutch New Guinea 1915, p. 14, onderscheidt hij wel degelijk de soorten *Zoilus* en *Assarica*. Ook in de Nov. Zool. XXII (1915) p. 22, doet hij hetzelfde, zonder intusschen een nadere toelichting van zijn handelwijze te geven.

Waar intusschen de verschillen tuschen de beide genoemde

soorten vrij opvallend zijn, hebben wij gemeend hier het voetspoor der laatstgenoemde Engelsche onderzoekers te mogen volgen.

De literatuur *Tellervo* betreffend, is voor zooverre wij kunnen nagaan niet uitgebreid en wij waren dus verplicht ons licht, dit genus betreffend, op te steken bij de verschillende grootere Musea en collecties.

Onderstaand geven wij in het kort een overzicht over onze bevindingen.

Het Museum te Leiden was zoo vriendelijk ons het geheele aldaar aanwezige *Tellervo*-materiaal van Ambon en Ceram te zenden, hetwelk bestaat uit 3 blijkbaar zeer oude stukken, namelijk 1 ♂, gemerkt No. 1 van Ceram en genoemd *T. zoi-lus assarica*. Dit stuk komt met de voor ons liggende Ceram-exemplaren overeen.

1 ♀, gemerkt No. 2, geëtiketteerd Ceram, dito naam; klopt niet met onze ♀♀ van Ceram. De 2 vlekken op het sub-apicale deel der voorvleugels zijn geheel anders geplaatst. Zij vormen geen band, doch staan zoodanig, dat de bovenste vlek eindigt waar de onderste ongeveer begint.

Daarenboven is er een zeer groot verschil tusschen de discale witte band op de onderzijde van de achtervleugel.

Waar bij onze exemplaren van Ceram de onderrand dezer band vrij scherp omlijnd is en getand, is bij het stuk uit Leiden deze rand volkomen ongetand en vervloeid. Wij moeten dus veronderstellen, dat dit stuk van een andere vindplaats afkomstig is.

1 ♀, gemerkt No. 3, geëtiketteerd Ambon, zelfde naam als No. 2. Dit stuk komt niet overeen met de afbeelding in CRAMER (Vol. IV, pl. 363) alwaar een ♀ is afgebeeld. (Ook HOLLAND in de Nov. Zool. Vol. VII, p. 60, meent dat CRAMER hier een ♀ afbeeldt).

Wij zouden No. 3 durven rangschikken onder het Sub. sp. *hiempsal* FRUHST. van ex Duitsch Nieuw Guinea, omdat het enorm afwijkt van alle andere exemplaren, die wij voor ons hebben, namelijk:

- 4 ♂♂ en 2 ♀♀ van Boeroe;
- 3 ♂♂ en 9 ♀♀ van Ceram.
- 1 ♂ van Ambon.

Hierbij zijn de Leidsche stukken niet in aanmerking genomen.

Het Britsche Museum bezit geen *Tellervo*-materiaal van Boeroe en moest dus afgaan op de door ons ingezonden photo. Blijkbaar is genoemd Museum het volkomen met ons eens. Het Tring Museum heeft slechts 1 ♀ van Boeroe, dat met onze exemplaren overeenkomt. Ook hier heerscht overeenstemming met onze zienswijze, namelijk dat wij met een nog onbeschreven vorm te doen hebben.

The Hill Museum was zoo welwillend een serie van 3 ♂♂ en 9 ♀♀ van Ceram ter vergelijking te zenden, omdat zij noch van Boeroe noch van Ambon materiaal bezitten.

Deze zending was ons zeer welkom, omdat wij daardoor in de meening versterkt zijn, dat de Boeroe-vorm sterk afwijkt van alle ons bekende andere vormen.

De Boeroe-vorm is vrij sterk melanistisch en dit valt voornamelijk op bij vergelijking der mannelijke exemplaren.

De sub-apicale vlekken der ♂♂ van Boeroe zijn veel sterker zwart bestoven dan bij die van Ceram. Daarbij komt dat bij de Boeroe-exemplaren deze vlekken zeer scherp gedeeld zijn door de zwarte aderen en de vlekken, elk voor zich zelve, een zuiver ovaal vormen, waar bij de Ceram-stukken deze vlekken eenigszins rechthoekig zijn. Bij den Ambon ♂ vormen zij een zeer aangesloten band, waarbij voornamelijk de groote vlek in veld 3 aan de buitenzijde rechthoekig is. Bij de achtervleugels is eveneens een vrij groot verschil te constateren. De discale vlek bij de Boeroe-exemplaren is iets smaller dan bij die van Ceram, en veel smaller dan bij den Ambon-vorm. Verder is aan de onderzijde van de Ceram-exemplaren een haakvormige zwarte lijn, aan de basis het dikste, die het apicale deel van de cel gedeeltelijk afsluit. Dit missen de Boeroe- en Ambon-stukken. Bovendien is bij de Boeroe-stukken de onderrand van de witte discale vlek meer getand, omdat daar de aderen eenigszins zwart bestoven in het witte veld treden.

Wat betreft de ♀♀ van Boeroe, hierbij kunnen de volgende verschillen met die van Ceram worden genoemd. De sub-apicale vlekken zijn bij de Boeroe-exemplaren donkerder van

kleur, terwijl de voorvleugellengte 2 à 4 millimeter kleiner is dan die van den Ceram-vorm.

Op basis van hetgeen hierboven is gezegd, geven wij hier de beschrijving en noemen wij:

Tellervo assarica boeroeënsis Subsp. nov.

♂ Bovenzijde voorvleugel. Drie sub-apicale ovale donker bestoven witte vlekken, waarvan de onderste in veld 3 de langste is en terminaal circa 2 mm. uitspringt. Deze drie vlekken vormen een band, door de zwarte aderen gedeeld. Boven de bovenste vlek schijnt een klein wit vlekje door, dat aan de onderzijde als een smalle streep aanwezig is. Een afgerond driehoekige zwart bestoven witte vlek in de cel. De witte basale streep in de cel-onderzijde schijnt eenigszins door.

De velden 1a, 1 en het onderste gedeelte van 2 over het basale deel grauwwachtig zwart, terwijl de overige deelen van den vleugel roetzwart zijn.

Bovenzijde achtervleugel met een discale helder witte vlek die zich uitstrekt tot den binnenrand bij de basis. Deze vlek is circa $2\frac{1}{2}$ maal zoo lang als zij breed is.

Onderzijde voorvleugel. In het basale gedeelte der cel, een lange driehoekige witte streep. In het discale deel van de cel, een afgerond driehoekige witte vlek, die de cel over $\frac{2}{3}$ van zijn breedte opvult. Drie sub-apicale witte vlekken als op bovenzijde, doch groter. Een kleine witte vlek in veld 10 en een rij sub-marginale witte vlekken in velden 6, 5, 4, 3, 2 en 1, waarvan die in veld 5 somtijds ontbreekt.

Onderzijde achtervleugel. Een witte vlek in de basis der voorrands ader tegen de precostalis. Twee kleine witte vlekken boven de cel dicht aan den voorrand. De discale witte vlek als op bovenzijde.

Een rij van 8 sub-marginale eenigszins ovale vlekken, waarvan de middelste het grootst zijn.

♀ Bovenzijde voorvleugel. Grond-kleur geheel zwart. De sub-apicale band bestaat uit 4 tot 5 witte vlekken,

waarvan de drie middelste geheel overeenkomen met die van den ♂, daarenboven is steeds aanwezig een kleine langwerpige vlek aan de voorrandzijde en bij 3 van de 4 exemplaren in de collectie, een kleine vlek in veld 2 onder de lange. Juist boven den cel-apex staat een kleine witte vlek. In het discale deel van de cel staat een witte vlek als bij den ♂. In het basale deel van de cel is een zwart bestoven witte lijn die eindigt in een heldere punt, corresponderend met de basis van den gelijkbeenigen witten driehoek, die aan de onderzijde is geplaatst.

Bovenzijde achtervleugel als bij den ♂.

Onderzijde voorvleugel als bovenzijde, met dezelfde submarginale vlekkenrij als bij den ♂.

Onderzijde achtervleugel, zelfde teekening als bij den ♂.

Lengte voorvleugel: ♂ 23—24 mm., ♀ 24—25 mm.

Eiland Boeroe, vangst Dec. 1920.

4 ♂♂ en 2 ♀♀ in Coll. JURRIAANSE.

Type-nummers 963—966.

Met het oog op den hoogen prijs van de cliché's is een photo beschikbaar voor dengene die hiertoe den wensch te kennen geeft.

21 April 1922.

Jurriaanse, Jan Hendrik and Volbeda, G. 1922. "Een nieuwe Tellervo-vorm van Boeroe (Lepidoptera)." *Tijdschrift voor entomologie* 65, 192–196.

View This Item Online: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/40986>

Permalink: <https://www.biodiversitylibrary.org/partpdf/15576>

Holding Institution

Smithsonian Libraries and Archives

Sponsored by

Smithsonian

Copyright & Reuse

Copyright Status: In copyright. Digitized with the permission of the rights holder.

License: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

Rights: <https://biodiversitylibrary.org/permissions>

This document was created from content at the **Biodiversity Heritage Library**, the world's largest open access digital library for biodiversity literature and archives. Visit BHL at <https://www.biodiversitylibrary.org>.